

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **JUDr. O. V.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 5. 2014, č. j. 29 A 78/2013 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 29. 5. 2014, č. j. 29 A 78/2013 - 32, zamítl žalobu na ochranu před nezákonným zásahem podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“), který za nezákonný zásah označil vyrozumění odvolacího finančního ředitelství ze dne 1. 10. 2013, č. j. 24255/13/5000-14505-711442, které reagovalo na stěžovatelovu žádost o prošetření způsobu vyřízení stížnosti podle ust. § 261 zákona č. 280/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Krajský soud se zabýval podmínkami zásahu ve smyslu ust. § 82 s. ř. s. a dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl přímo zkrácen na svých právech. Odvolací finanční ředitelství vyrozuměním ze dne 1. 10. 2013 neuložilo stěžovateli žádné povinnosti, ani neomezilo jeho práva, pouze mu sdělilo, že žádost o prošetření odmítá v souladu s ust. § 261 odst. 1 daňového řádu jako právně nepřipustnou,

jelikož proti rozhodnutí Finančního úřadu v Rumburku - výzva k podání prohlášení o majetku ze dne 4. 9. 2012 a proti rozhodnutí Finančního úřadu v Českých Budějovicích o zřízení zástavního práva, byl připuštěn jiný prostředek ochrany (námitka a odvolání). Právní postavení stěžovatele nedoznalo žádné změny ani v důsledku skutečnosti, že odvolací finanční ředitelství v předmětném vyrozumění uvedlo, že Finanční úřad v Rumburku (dále jen „správce daně“) nevyřídil řádně námitku uplynutí prekluzivní lhůty k vyměření daně a pověřilo jej k prověření některých dalších skutečností.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, ve které odmítl závěr krajského soudu, že nebyl v důsledku vyrozumění odvolacího finančního ředitelství ze dne 1. 10. 2013 přímo zkrácen na svých právech. Odvolací finanční ředitelství mohlo zabránit nezákonnému postupu správce daně. Výklad krajského soudu je přepjatě formalistický a nezohledňuje skutečný smysl a účel ochrany proti nezákonnému zásahu správního orgánu. Daňový řád nevylučuje kumulaci procesních úkonů, a proto stěžovatelova stížnost podle ust. § 261 daňového řádu byla svým obsahem současně námitkou, a takto měla být správcem daně posouzena. Podle stěžovatele zcela jistě existuje judikatura, ze které vyplývá, že osoba (sekretářka) zmocněná k přebírání zásilek adresovaných do advokátní kanceláře, nemohla přebírat privátní zásilky určené osobě advokáta obsahující rozhodnutí ve věcech, ve kterých nevystupoval jako advokát, ale jako účastník řízení. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu.

Odvolací finanční ředitelství ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že stěžovatel nekonkretizoval, jak byl na svých právech zkrácen. Napadeným vyrozuměním mu bylo pouze sděleno, jaká je podstata a smysl institutu stížnosti podle ust. § 261 daňového řádu. Postavení stěžovatele se v důsledku předmětného vyrozumění nikterak nezměnilo. K jeho námitce, že daňový řád nevylučuje kumulaci procesních úkonů, odvolací finanční ředitelství uvedlo, že stížnost nemůže suplovat jiné zákonné opravné prostředky. Takový postup by znamenal obcházení zákona. Z uvedených důvodů odvolací finanční ředitelství navrhlo zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a odst. 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel, přičemž neshledal vady uvedené v odst. 4 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel sice v kasační stížnosti konkrétně neuvedl, z jakých důvodů uvedených v ust. § 103 s. ř. s. kasační stížnost podává, nicméně z jejího obsahu je zřejmé, že je tvrzen důvod podle písm. a) citovaného ustanovení.

Podle ust. § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že ochrana podle ust. § 82 s. ř. s. je důvodná tehdy, pokud jsou kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v tomto ustanovení. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle ust. § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005 - 65, publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS, a ze dne 9. 1. 2013, čj. 1 Aps 10/2012 - 20). Podle krajského soudu nebyla naplněna první z uvedených podmínek, jelikož stěžovatel nebyl přímo zkrácen na svých právech.

Nejvyšší správní soud se proto zabýval otázkou, zda byl stěžovatel v důsledku vyrozumění odvolacího finančního ředitelství ze dne 1. 10. 2013 přímo zkrácen na svých právech, a ve shodě s krajským soudem dospěl k závěru, že tímto vyrozuměním nebyly stěžovateli uloženy žádné povinnosti, ani omezena jeho práva. Tímto vyrozuměním odvolací finanční ředitelství stěžovateli pouze sdělilo, že žádost o prošetření odmítá v souladu s ust. § 261 odst. 1 daňového řádu jako právně nepřipustnou, jelikož proti rozhodnutí správce daně - výzva k podání prohlášení o majetku ze dne 4. 9. 2012 a proti rozhodnutí Finančního úřadu v Českých Budějovicích o zřízení zástavního práva byl připuštěn jiný prostředek ochrany. Stížnost podle § 261 odst. 1 daňového řádu a žádost o prošetření způsobu vyřízení této stížnosti podle odst. 6 citovaného ustanovení jsou pouhým prostředkem ochrany, jehož vyčerpáním je podmíněna přípustnost zásahové žaloby směřující proti přímému zásahu správce daně do práv osoby zúčastněné na správě daní (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2013, čj. 9 Aps 4/2013 - 25, publ. pod č. 2956/2014 Sb. NSS a dostupný na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právním názorem, k němuž dospěl krajský soud a plně na něj odkazuje. Jeho výklad odpovídá účelu právní úpravy. Krajský soud proto nepochybil, pokud dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl v důsledku předmětného vyrozumění odvolacího finančního ředitelství přímo zkrácen na svých právech, tak jak to vyžaduje ust. § 82 s. ř. s.

Ke stížní námitce týkající se kumulace procesních úkonů v daňovém řádu Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírali se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v ust. § 103 s.ř.s. nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak činit mohl. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 25. 9. 2008, čj. 8 Afs 48/2006 - 155, publ. pod č. 1743/2009 Sb. NSS a dostupný na www.nssoud.cz, zdůraznil, že ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. nesleduje restriktci práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně, nýbrž zachování kasačního charakteru řízení o kasační stížnosti. Po aktivně legitimovaných účastnících předcházejícího žalobního řízení lze spravedlivě žádat, aby v souladu s principem *vigilantibus iura* uplatnili veškeré důvody nezákonnosti správního rozhodnutí již v řízení o žalobě, jestliže tak v té době učinit mohli. Pokud tak neučiní, je legitimní, že z hlediska možnosti uplatnění argumentace v dalším řízení ponesou případné nepříznivé následky s tím spojené. Žaloba stěžovatele neobsahuje, a to ani v nejhrubších rysech, argumentaci, že daňový řád nevylučuje kumulaci procesních úkonů, a proto jeho stížnost podle ust. § 261 daňového řádu byla svým obsahem současně námitkou. Jelikož

stěžovateli nic nebránilo, aby tuto námitku v žalobě uplatnil, jedná se o nepřípustnou stížní námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

Ohledně obecné námitky týkající se doručování zásilek do advokátní kanceláře Nejvyšší správní soud odkazuje na konstantní judikaturu, podle které je-li adresát s obsahem písemnosti seznámen, nemá otázka, zda bylo doručení vykonáno předepsaným způsobem, význam. Nedodržení formy tedy samo o sobě neznamená, že se doručení musí opakovat. Podstatné je, zda byla písemnost doručena v materiálním slova smyslu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2009, čj. 1 Afs 148/2008 - 73).

Z výše uvedených důvodů není kasační stížnost důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud podle ust. § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s. zamítl. O kasační stížnosti rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje § 109 odst. 2 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a odvolacímu finančnímu ředitelství žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. listopadu 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu